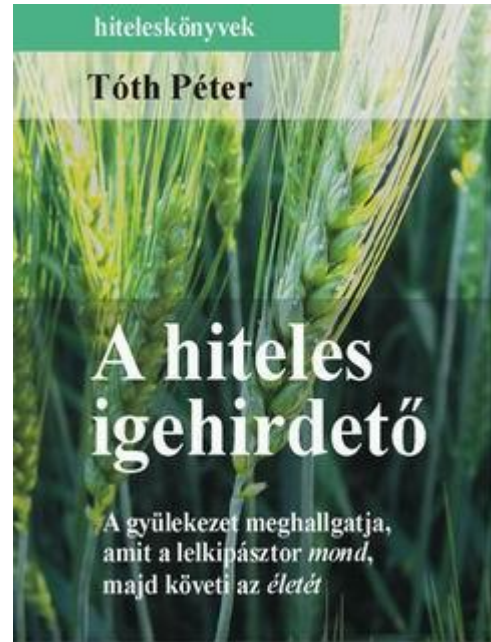

Tóth Péter Aranyalma ezüstitálcán - Helyén mondd az Igét!

Az alábbiakban Tóth Péter legújabb, *A hiteles igehirdető* című könyvéből közlünk egy részletet *Az ihletett igehirdetés* fejezetből.

A könyv teljes terjedelmében ingyenesen letölthető a www.hiteleskonyvek.hu internet oldalról.

Aranyalma ezüstitálcán: Helyén mondd az Igét!

Mint az aranyalma ezüstitányéron, olyan a helyén mondott ige. Mint az aranyfüggő és a színarany ékszer, olyan a bölcs feddés a szófogadó fülnek. Péld. 25.11-12

Szentség vagy növekedés?

Szerdán együtt vacsoráztunk Balázs, Csaba, én és a feleségeink. Megettük az ételt, finom volt és bőséges, aztán beszélgettünk amúgy kedélyesen, teli hassal. Arra vetődött a szó, hogy egy gyülekezet szentségének és létszámának kapcsolata. Hogy minél feljebb húzzuk meg egy gyülekezet szentségének a szintjét, annál kevesebben férnek bele. Így növekvő szentséghez szükségszerűen csökken a taglétszám. Jól meg is ijedtem, mert én biztosan nem utoljára hullok ki, hanem valahol az elején.

Ez indított arra, hogy elgondolkodjam: Milyen jó lenne úgy örködni a szentség felett, hogy közben minél kevesebb sebet hagyjunk magunk után. Mert, testvérek, nagyon nagy érték a szentség. És csak levetett saruval tudok állni az előtt, ha egy gyülekezetben él a szentség. Ezért olyan jó lenne nem azt mondani, hogy ebből el kellene hagyni ahhoz, hogy megfogják a ruhánk szegélyét, és jöjjenek az imaházba, mert a szentség erő, az Isten ereje. Ami ha nincsen, akkor mit nyerne a világi ember, ha bejönne ide? Ami ha nincsen, akkor mit nyerne a szomszédod azzal, ha megfogja a ruhád szegélyét? Semmit sem nyerne.

Úgyhogy őrizzük ezt a szentséget! De ha létezik valami, amit tehetünk azért, hogy a gyülekezetünk ne létszám áldozatok árán őrizze ezt a szentséget, akkor azt jó dolog meglátni. Ha ír ilyenről a Biblia, azt jó dolog kiszívni belőle, a magunkévá tenni és megélni. Ha lehet választani, akkor ne érdemesen, hanem szelíd lélekkel igazítani helyre azt, akit kell.

Mert lehet úgy is próbálkozni, ahogy Pál a korintusiaknak írja:

*Mit akartok? Bottal menjek hozzátok, vagy szeretettel és szelíd lélekkel?*¹

Nem régen hallotta a vezetőség ezt az igét. Lehet úgy is próbálkozni a helyreigazítással, hogy félelemet keltek. Lehet úgy is, hogy fenyegetek. Kedves egyházkerületi vezető testvérek köszöntötték ezzel a Galgagutai körzet vezetőségét nem régen. Lehet így is. Megállapíthatjuk azonban, hogy ez a köszöntés nem ápolta, nem könnyítette meg az engedelmisségünket. Ha fenyegetéssel közelíték valakihez, és nem szelíd lélekkel, azzal nem könnyítem meg neki, hogy helyre igazítsa a lépteit.

¹ 1Kor. 4.21

De lehet úgy is próbálkozni, ahogy a galatabeliekhez szól Pál: *Testvéreim, ha valakit tetten is érnek valamilyen bűnben, ti, akik lelki emberek vagytok, igazítsátok helyre az ilyet szelíd lélekkel.*² Aztán folytatja, azt is felolvasom: *De azért vigyázz magadra, hogy kísértésbe ne essél. Egymás terhét hordozzátok: és így töltsétek be a Krisztus törvényét.*³

Egymás terhét hordozzuk. Később beszélni fogok a többes számról. Beszélni fogok arról, hogy amikor valakit helyre igazítok szelíd lélekkel, akkor használhatok többes számot. Vállalhatok részt az ő terhében. Mondhatom azt, hogy *mi* gyengék vagyunk. Nem *te* vagy gyenge, hanem *mi* mindnyájan, magam is gyengék vagyunk. Így hordozok egy kicsit a terhéből.

A példabeszéd azt mondja, igenis van mód arra is, hogy érzékenyen ápoljuk a szentséget, hogy az csak a feltétlen szükséges érdességű legyen. Hogy csak a feltétlenül szükséges tisztítással, metszéssel, leépítéssel járjon! Alapigénk azt állítja, hogy *mint az aranyalma ezüsttányéron, olyan a helyén mondott ige. Mint az aranyfüggő és a színarany ékszer, olyan a bölcs feddés a szófogadó fülnek.*⁴

A közlő

Két szereplő van ebben az Igében, és kicsit elbújtatva egy harmadik. A két nyilvánvaló szereplő itt az *Ige* és a *fül*.

Az üzenátvitel legegyszerűbb modellje szerint egy közlésnél általában 3 elem van: Van az, *aki* mondja, ez itt háttérben marad, van *amit* mond, ez itt az *Ige*, és van *akinek* mondja, ez itt a *fül*. Adó, üzenet, vevő. De itt csak kettő látható. Az üzenet és a vevő.

Kezdjük mégis az adóval. Az, hogy itt az igeversben ez nem jelenik meg, az mint hallgatónak azt üzeni nekem, hogy mindegy, ki az adó. Mindegy, hogy ki az, aki üzenetet közöl. Mindegy, hogy aki közöl, az milyen bőrszínű. Mindegy, hogy milyen pártállású. Mindegy, hogy férfi vagy nő. Magam hozzáértem azt is, hogy mindegy, hogy szépen mondja, vagy nem szépen mondja. Ha bárkitől hallok valamit, akkor azt a *valamit* vizsgálom meg. Mindegy, hogy ki az, aki mondja.

Az adó meg nem nevezése a beszélőnek is üzen. Ez mint igehirdetőnek, azt üzeni nekem, hogy amikor Isten arra méltat, hogy üzenetet bíz rám, amikor üzenetet adok át, legyek kicsi. Legyek alig-alig látható. Legyek olyan szelíd, hogy alig legyek észrevehető. Az egóm legyen nagyon kicsi. Legyek egy törékeny cserépedény, amibe, mert Istennek úgy tetszett, egy értékes üzenetet helyezett el.

Bemerítő János úgy mutatkozik be, hogy ő egy kiáltó hang a pusztában. Annyira előretolja az üzenetet, hogy a hang maga a lényeg, a forrása nem is érdekes, mondja.

Az Úr Jézus maga is előretolja az üzenetet, maga pedig visszahúzódik, amikor ezt mondja: Én nem ítélek el. Nem azért jöttem. Nem én, hanem a hirdetett *Ige* az, amivel elszámolni valód keletkezik, ha nem engedelmeskedsz. Azzal az *Igével* keletkezik elszámolni valód, amely *Ige* nem tér vissza üresen. Amely elvégzi a munkáját, és egyeseknek az élet illatává válik, másoknak a halál illatává. Vagy elvégzi az életedben, amiért küldetett, vagy ítéletté válik a fejed fölött. Üresen biztosan nem tér vissza.

Alapigénkben tehát a közlő személye közvetlenül nincs benne. Közvetetten azonban benne van. Annyiban mindenképpen, hogy a közlőtől függ az, hogyan fogalmazza meg. A közlő az, aki stílust választ. Aki megszólít valahogyan. Aki valahogyan hangsúlyt választ. Aki időzítést választ. Aki szövegkörnyezetet választ egy helyreigazításhoz. Mindezekkel a közlő megkönnyítheti vagy éppen megnehezítheti a hallgatója engedelmisségét. Persze nem menti fel az ige hallgatóját, ha faragatlanul mondom. El kell számolnia a hallott *Igével* úgy is. De ha adhatom ezüst tálcán is, miért ne tegyem úgy?

Az üzenet

² Gal. 6.1

³ Gal. 6.2

⁴ Péld. 25.11-12

Menjünk tovább az üzenetre. Az üzenet az Ige. És ezt én tanulom töletek. Az üzenet nem „úgy vélem”. Az üzenet nem az, hogy „azt olvastam egy könyvben”. Az igei üzenet még csak nem is „azt tapasztaltam”. Bizonyágtételnek helye van az Ige *mellett*, inkább *alatt*, az Ige igazságának személyes tanúságaképpen. De az üzenet maga nem más, mint *az Ige. A teremtő szó. A legyen.* A szó, amely magában hordozza a képesítést: Az a béna, amely nem tudja a karját kinyújtani, a lábára állni, aki ül a templom kapujában, az a béna megmozdul, amikor emberi közvetítő által Isten bejelenti: *Meggyógyultál. Kelj fel!* Jól lehet, Péter nem saját kedve vagy esze szerint, hanem Istennel szinkronban mozdul, a Lélek sugallatát követi, amikor a bénához szól.

A helyén mondott Ige

Ennek az Igének egy jelzője a példabeszédben az, hogy *helyén mondott*. Ez azt jelenti, hogy van nem helyén mondott Ige is. Van olyan, hogy mondok valakinek egy Igét, de az ott nincs a helyén. Lehetséges például, hogy az „ahol megnövekszik bűn, ott bőségesebben kiárad a kegyelem” páli igének van helye, ahol mondani kell, mert például vigasztal, de lehet helyzet, amelyben nem építi a hallgatómat, mert például további bűnre bátorítana. Ezt el kell kérni Istentől, hogy milyen Igének, mikor, ki felé hangozva van helye.

Kértem Istent, hogy ne csak egy elméleti fejtegetés legyen ez a mai délelőtt. Hogy mutassa meg, honnan ismerem fel, hogy egy beszélgetésben egy adott Igének helye van, vagy nincs helye. Mondjuk, van egy látásom a testvéremmel kapcsolatban. Ez pedig az, hogy máshol áll, mint ahol a helye van, pontosabban máshol, mint ahol én a helyét látom. Egy őt a helyére igazító helyén mondott Ige

- (1) figyelembe veszi, hogy hol az ő helye,
- (2) figyelembe veszi, hogy ő jelenleg hol van,
- (3) figyelembe veszi, hogy ő aktuálisan milyen nagyot tud lépni a helyes irányba.

Az első tehát, hogy hol a hallgatóm helye, a második, hogy lássam, aktuálisan hol van, honnan indul, a harmadik, hogy mik a képességei kilépni. Ezeket kell ismernem ahhoz, hogy az első, még éppen megtehető kis lépést tanácsoljam. Egy kicsi, megtehető lépést. Csak ennyi a feladat egy adott beszélgetésben, nem több. Ez a kicsi lépés az engedelmesség lépése. Ez az engedelmesség lesz az, amit Isten meg tud áldani, amire válaszul szemet tud megnyitni, amire magának az engedelmességnek a jó ízet meg tudja ízleltetni a hallgatómmal. És ha Isten alkalmat ad arra, hogy holnapután is igazítsak rajta szelíd lélekkel, akkor a holnaputáni beszélgetésben újra elkérem Istentől, hogy akkor hol van. Ami már egy másik hely lesz. És hogy onnan, már az elmúlt két nap tapasztalatai és ízei után, mekkora lépést tanácsolhatok neki a helyes irányba. A többi megint Isten dolga.

Ezeket kell tehát ismernem ahhoz, hogy valakit helyre, pontosabban az ő helyére próbáljak igazítani.

Jó-e a látásom?

A Biblia egy másik képet, a céltévesztés képét is használja a bűnre. Az életem halad valahova, és te észreveszed, pontosabban úgy látod, hogy az irány nem pontosan a célra tart. Milyen okai lehetnek ennek?

Lehet, hogy elcsúszott a célkereszt. Valami eltérített. Lehet ez a világ, lehet kívánságaim, vagy éppen Jézus helyett például egy tekintélyes előljáromat követem. Most csak az utóbbihoz egy szót: Az Úr Jézus egyszer azt mondja: Szükségesek, hogy botránkozások legyenek. Szükséges, hogy emberekről néha kiderüljön, hogy ők is csak emberek. Mert ilyen botránkozások alkalmával derül csak ki, ha a hitem már nem az Úr Jézusban horgonyoz, hanem például egy hívő testvéremre átcúszott.

Ha én látok úgy valakit, hogy rossz a célkijelölése, mit vizsgáljak elsősorban? Fontos tudnom, hogy minden ilyen látásom magamhoz viszonyított érzékelés. Tehát ha én nem a helyemen vagyok, vagy ha nekem elcsúszott a célkijelölésem, akkor már nem fogom tudni jól

megítélni a testvéremnél ugyanezt. Fontos ezzel kezdeni, hogy vizsgálj meg Istenem. Mondd meg, ha gerenda van a szememben! Hogy én a helyemen vagyok-e, és onnan fogalmazok-e meg ítéleteket emberekről, dolgokról? Csak akkor láthatom jól a testvéremet, ha én magam a helyemen vagyok.

Akik ígét hirdettek, a készülésetekkor vegyétek ezeket figyelembe. Vizsgálj meg Istenem, a Te szemeddel látok-e? Kérlek, jelentsd ki nekem azoknak a tartózkodási helyét, akikhez küldesz! Kérlek jelentsd ki nekem azt, hogy hol szeretnéd őket látni! Kérlek jelentsd ki nekem azt, a felszólító mondataim mekkora lépésre hívják? Amelyre adott reakciója csak az engedelmességétől függ!

Ezek részben elmebeli tornák, ha úgy tetszik. Igyekezzünk megtenni azt, amit emberileg tudunk, hogy aztán azt a keveset Isten hatalmasan megáldhassa. Ennyit gondoltam az üzenetről mondani.

A fül

Ha elkértük Istentől, honnan merre kell segíteni a hallgatót, a következő kérdés: van-e olyan állapotban, hogy mozdulni tudjon? Lehet, hogy nincs olyan állapotban. Talán gyenge. Jakab beszél ilyen állapotról, és javaslatot is tesz: *Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak érte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében.*⁵

Ha valaki már minden cselekedetre képtelen, de kommunikációképes legalább annyira, hogy az akarásáról tájékoztassa a testvéreit, akkor Jakab sorait követhetjük.

Előfordulhat azonban, hogy valaki azért nem tud mozdulni, mert nem ura a cselekedeteinek. Hanem valaki más az úr őbenne. Ilyen állapotban is hiába hangzana felé a Szó. Az ilyet fel kell ismernünk. Az Úr Jézus ilyen esetben nem azonnal az embert szólítja meg. Előbb kiparancsolja a tisztátalan lelket, csak azután tud a megmentendő emberrel beszélni.

Hogyan viszonyuljunk ahhoz, aki néha kommunikációképes, máskor meg úgy tűnik, nem ő az ura a cselekedeteinek? A lélektan ezt, mint betegséget a skizofrénia alá sorolja. Hogyan közelítsünk egy ilyen emberhez? Betegség ez, vagy valami más? Felelős-e az ember ilyen állapotban a cselekedeteiért? Ezzel kapcsolatos látásomat írom most le, vizsgáljátok meg.

Személyiséghasadt ember lelkgondozása

A rossz szellem által megszállt ember nem maga irányítja a cselekedeteit, hanem a megszálló szellem. Ezért az ilyen ember Isten előtt nem felel az aktuális cselekedetéért. Azért felelős, hogy még korábban, döntésképes állapotban kaput nyitott a rossz szellemnek, de amit már azután, megszállt állapotban csinál, azért nem felelős. Nem is ő csinálja, hanem az értelme kikapcsolásával a rossz szellem. Megjegyzem, tudomásom szerint az emberi törvények előtt sem felelős ezekért. Ezzel látom párhuzamosnak a fáraó szívének a megkeményedését. 5-ször saját maga szívét keményítette meg⁶, azután már a saját akaratótól függetlenül keményedett tovább⁷. Figyelmeztetés lehet ez arra, vigyázzunk, mert előfordulhat, hogy a kegyelmi időnk a halálunk előtt lejár.

A skizofrén ember személyiséghasadt ember. Kettő, szinte külön is egész személyisége van. Egy illedelmes, kontroll alatti, és egy megszállt rész, alacsony értelmi kontrollal vagy anélkül. Kicsit mindnyájunkra jellemző ez. Nem baj, ha látjuk a párhuzamot a képmutatással. A betegség kialakulásában jelentős szerepet játszhat a képmutatás. Az, hogy megengedem magamnak, hogy szétváljon, meghasadjon a magamról mutatott kép, és az „őszinte” Tóth Péter. Ha kényesen szétválasztva tartom ezeket a képeket, ha nem engedek az illedelmes időben mutatott képbe semmi oda nem illőt, ha olyankor egyáltalán nem vagyok őszinte, akkor könnyen előfordulhat, hogy amikor az „őszinte Tóth Péter” aktív éppen, akkor ebbe az állapotba viszont semmiféle értelmi kontrollt nem kényszerítetek bele. Ha viszont megengedem, hogy gyarlóságok is

⁵ Jak. 5.14

⁶ 2Móz. 8.32; Károli: De a Faraó ezúttal is megkeményíté az ő szívét és nem bocsátá el a népet

⁷ 2 Mó. 9.12; Károli: De az Úr megkeményíté a Faraó szívét

látszanak a szalonképes énemben, akkor egy bizonyos aktív kontroll megmarad a rossz hangulatú pillanatokban is. A legjobb persze az lenne, ha az illedelmes Tóth Péter teljesen őszinte lenne, egyáltalán nem lenne titkolnivalója, hiszen ekkor a rossz verzióban is bőven marad saját akarata. Ha így állok, akkor már nem is megszállásról, csak kísértésről kell beszélnünk, amikor a rossz szellem közelít.

Hogyan tudok kommunikálni egy ilyen emberrel? Megszállt állapotban sehogy sem. Ha beszélek hozzá, nem vele beszélek, hanem a légióval öbenne. Ilyenkor nem tudok kommunikálni vele. Bármilyen sürgős érdemi közlendőm is van ilyenkor, egyetlen céloim lehet: valahogyan kizökkenteni, kigáncsolni őt ebből az állapotából. Megkockáztatom, hogy pszichológiai módszerrel ez közvetlenül nem lehetséges. Ha nem bírod az ördögűzés kenetét, akkor csak várni tudsz, és minimalizálni a rombolási lehetőségeket. Szerencsére a megszállt állapot fárasztó. Nagyon fárasztó. Hamar kimerül az ember, akkor a rossz szellem félredobja, és akkor kissé lenyugodva már kommunikációképes. Kommunikálni a skizofrén embernek csak a kontrollált, illedelmes énjevel lehet, így csak olyankor, amikor az az aktív.

Mindkét állapot jellemzője az, hogy egymásról nem akarnak tudomást venni. Az „illedelmes én” nem akar tudni arról, tagadja, hogy létezik egy őszinte is. Amikor pedig a rossz szellem aktív, azt hazudja, hogy „soha nem fogsz szabadulni tőlem”, ezt elhiszi a megszállt tudat, és azt a logikus döntést hozza, hogy akkor legalább legyen gyorsan vége. Ez az önpusztítás képlete. Akkor is így van, ha világos tények mutatják, egyértelmű tapasztalat, hogy a személy már túl van 10 vagy 100 személyiségváltáson.

Hogyan lehet gyógyulni segíteni egy ilyen embert? Néhány ötletet mondok:

- Jó példa mutatásával. Az előbbiekből következően csak az „illedelmes” én állapotában tudunk kommunikálni. Ebben az állapotban a mélyebb őszinteség lenne a kívánatos. Mutassuk ezt be. Magunk legyünk őszinték a beszélgetéseinkben, tárjunk fel gyarlóságokat az életünkben. Ez őszinteségre hív. Először valószínűleg hártva lesz a kezdeményezésünk. A skizofrén embernek kényelmetlen intim témákról beszélni. Ne is erőltessük az ő részéről, lassan szokja csak meg, de mi magunk nyílunk meg rendszeresen.
- Meg lehet próbálni feltárni az állapot-átmenet folyamatát. Hogyan kezdődik az, amikor jönnek a gonosz gondolatok? Köthető-e valamilyen cselekedethez? Köthető-e beszélgetési témához, vagy valamilyen helyszínhez? Köthető-e személyhez, vagy valamilyen eseményhez? Ha feltártunk ilyen, akkor meg lehet próbálni újraszervezni a lelkigondozott napját, és kerülni a feltárt rizikó eseményt, személyt, helyszínt.
- Gondolkozzunk el, milyen gondolati emlékeztetőket lehetne letűzni az állapot-átmenet folyamatába, ami szembejön később, amikor elindul ezen az úton? Hallottam olyat, hogy egy előre megtanult verset kezdjen szavalni, egy éneket kezdjen énekelni, akár csak magában. Ha a segítő a közelben él, például házastárs, akkor az illedelmes énnel kommunikálva közösen feltárhatnak bizonyos viselkedésmintákat, amelyek megelőzik a rohamot, és amelyeket a segítő ha észrevesz, még meg lehet próbálni külső erővel kizökkenteni a megszállás felé robogó lelket. Tulajdonképpen Saulnál is arra jöttek rá, hogy Dávid lantpengetése megakasztja a roham felé haladását.
- Szűkítsük be a teret bibliai értelemben a rossz szellem megszállása idején, és tágítsuk ki az illedelmes én idején. A szűk tér azt jelenti, nincsenek lehetőségek. A pusztításra sem. Vonjunk meg hatáskört, távolítsunk el eszközöket (pl. kést) az ilyen időszakokban. Vagyis amikor a rossz szellem ideje van, legyenek korlátozva annak a lehetőségei. A tágas tér azt jelenti, bármi megtörténhet az életben. Úgy érzem, csak most kezdődik el igazán! Vagyis ilyenkor legyen lehetőség „jutalmakra”, kedvelt dolgokat csinálni, cukrászda, vidámpark stb. leginkább közösen. Legyen ez következetes, megbízható. Egy ilyen szabály lehet például: „Rossz kedvűen nem döntünk hosszú távú kérdésekről.”
- A rossz állapotot segíti a magány, a felelősség nélküliség, akadályozza viszont a társaság amiben viselkedni kell, és a felelősség, aminek meg kell felelni. Kívánatos tehát a társaság, mert gyógyít, karbantart akkor is, ha erre noszogatni kell a kedvetlen embert. Szinte mindig segít, ha kitalálunk és/vagy mozgósítunk valamilyen felelősséggel járó feladatot a

segített életében. Motiváljuk őket, hogy például indítsanak egy vállalkozást. Az azzal járó felelősség stabilizál, megnyújtja azokat az időszakokat, amelyekben a skizofrén ember kommunikációképes, és rövidülnek a rossz szellem megszállásának időtartamai.

- Valahogy próbáljunk meg hidat verni a két állapot között. Például illedelmes állapotban megbeszélni, hogy ára lesz a másik állapotbeli rombolásnak, ha lesz olyan. És ez történjék is meg. Lehet, sőt javaslom közösen viselni a terhet a segítővel, ha az például házastárs. A lényeg, hogy az illedelmes én előtt is legyen világos, hogy ára, az illedelmes én által is viselendő kényelmetlen terhe van a rossz szellem megszállásának.
- Nagyon valószínűnek tartom, hogy a kívánságra, a csábítással szembeni önuralom hiányára vezethető vissza az a rés, melyen át a rossz állapotba kerül a személyiséghasadt ember. *Mint a város, amelynek csupa rés a kőfala, olyan az az ember, akinek nincs önuralma.*⁸ *Mert mindenki saját kívánságától vonzva és csalogatva esik kísértésbe. Azután a kívánság megfogva bűnt szül, a bűn pedig kiteljesedve halált nemz.*⁹

Tisztátalan szellemmel csak akkor tudok kommunikálni (őt kiharcolni), ha éppen ő uralja az embert. Amikor az ember értelméhez is hozzáférek, akkor kizárólag az embert (a gyarló embert) tudom megszólítani. Egy „illedelmes” istentiszteleten ez utóbbi állapotú hallgatóság ül előttem. A prédikációban ezért a *gyarló ember* megszólítására készülök, szükség szerint figyelembe véve az előzőekben írtakat.

A szófogadó fül

Térjünk vissza az alapigéhez: *Mint az aranyalma ezüstitányéron, olyan a helyén mondott ige. Mint az aranyfüggő és a színarany ékszer, olyan a bölcs feddés a szófogadó fülnek.*

A példabeszéd másik nyilvánvaló szereplője tehát a *fül*. Sőt, van itt egy jelzője is a fülnek, az, hogy *szófogadó*.

Csak a szófogadó fülre igaz, hogy olyan neki a helyén mondott ige, mint az aranyalma ezüstitányéron. Nem szófogadó fülnek hiába mondom Igét úgy, mint aranyalma ezüstitányéron. Annak hiába mondom szelíden, hiába mondom a helyén, hiába mondom jó időben, jó szavakkal, jó hangszúllyal. A fenti Ige csak a szófogadó fület tekinti.

Mi az a szófogadó fül, és honnan ismerem fel a szófogadó fület? Az első válaszuk talán az, hogy a szófogadó fül az, amelyik úgy reagál, hogy igen, csinálom. De én ennél összetettebbnek látom ezt, és inkább az alábbiakkal írnám körül.

A szófogadó fül őszinte. Őszinte, még az ellenkezésében is. A szófogadó fül *nem szorongat ki nem mondott dolgot*. A szófogadó fül *megoldást keres*. Esetleg nem azon a hullámhosszon, ahol az Ige jön felé, de megoldást keres. Szeretnék egy példát is mondani. Máté jegyez le egy kis illusztrációt Jézus szavai között:

*De mi a véleményetek erről? Egy embernek két fia volt, és az elsőhöz fordulva ezt mondta: Fiam, menj, dolgozz ma a szőlőben. Ő így felelt: Nem akarok; később azonban meggondolta magát, és elment. Azután a másikhöz fordulva annak is ugyanezt mondta. Ő azonban így felelt: Megyek, uram - de nem ment el. Ki teljesítette a kettő közül az apja akaratát?*¹⁰

Van két fiú, akit az apja munkára küld, de egyiknek sincs kedve dolgozni. A kettő közül melyik áll közelebb az engedelmességhez? Nem az, aki tagadja az állapotát, és azt mondja, megyek. Hanem az, aki felfedi, hogy nincs kedve, és bátran ellent mond. Aki vállalja az ezzel járó felelősséget, akár büntetést, esetleg az atyai pofont is. Aki őszinte, az áll közelebb az engedelmességhez.

Van azonban még valami, amit itt kell említenem. Barkóczi Sándor beszél arról a pásztorról, aki a juhokat a fejükre koppintva számolja meg este az akolba érkezéskor. A valódi birkák erre úgy reagálnak, hogy nem értik a koppintást, kicsit fáj is, de hát jó, ha a gazdának ez kell... A bárány ruhájú *farkasok* azonban az ilyen koppintásra nem állhatják meg vicssorítás nélkül.

⁸ Péld. 25.28

⁹ Jak. 1.14-15

¹⁰ Mt. 21.28-31a

Mi különbözteti meg a őszinte gyarló embert és a báránybőr alól kibújó farkast? Greg Opeantól¹¹ így hallottam: Az eledelük különbözteti meg. Egy őszinte bárány is csak fűvet eszik, míg a farkasok bárányokat esznek. Ez különbözteti meg. A farkas másokat is beidéz, pusztítani kezd maga körül, például mások becsületét, míg a bárány, ha valami nem tetszik neki, lesz, ami lesz, saját reakciójáért személyes felelősséget vállal. Ez a gondolat megengedi, hogy olykor fejkoppintós üzenetet is kapjon a nyáj, amely megbújó farkasok kilétét is felfedheti. Ennyit gondoltam a szófogadó fülről mondani.

Gyakorlati ajánlások - összefoglalás

Nézzük át gyakorlati oldalról is, hogy milyen ajánlások hangzottak el. Amikor helyreigazítunk, hogyan tehetjük ezt szelíd lélekkel, hogyan könnyíthetjük meg valakinek az engedelmisséget?

- *A szabadság törvénye tud megítélni*

Milyen jó lenne például a gyerekeinknek megkönnyíteni az engedelmisséget. Szeretnénk, hogy ha a gyerekek azt mondjuk, arra ne menjen, akkor ne is menjen, mert féltjük. De sokan csak a saját kárukon tanulják meg nem menni arra. Nekem pedig szülőként végig kell nézmem, amíg leépti magát. Hogy levágja az ujját, hogy mert szívja, butul, hogy elveszti a becsületét, és még ki tudja merre csábíthatja a világ. Milyen jó lenne úgy mondani neki, hogy könnyű legyen engedelmeskednie. Mert lehet úgy is, hogy nehéz legyen. Egy serdülő például kényes a szabadságára. Kényes arra, hogy a saját életének az ura legyen. Ha ebben a helyzetben azt hallja, hogy *kell*, hogy *meg kell*, hogy *csináld*, akkor lehet, hogy azt kapod vissza, hogy megmutatom neked anya, hogy nem *kell* megcsinálnom. De ha ezt mondod neki, figyelj fiam, ha erre mész, akkor ezek lesznek körülbelül a következmények. Ha pedig amarra, akkor pedig azok lesznek. Szabad vagy dönteni, dönts jól. Ez utóbbi talán megkönnyíti neki azt, hogy engedelmeskedjen.

Információt adok tehát, és kívánom neki, hogy döntsön jól.

De félek, hogy nem dönt jól. Igen, ez kockázat. De ha nem dönt jól, akkor mi van? Tényleg, akkor mi van? Mi a nevelésem lényege? Minek szeretném látni a gyermekemet felnőttként, a saját lábán? Szülőként mi az első? Hát, hogy Krisztus gyermeke legyen. Ez a legfontosabb! Mert akkor minden mást is megkap ráadásul! Mi segíti őt ehhez? Az segíti, ha megtanul felelősséget vállalni a tévedéseiért, később a bűneiért. Hogy mi van, ha nem dönt jól? Az van, hogy az egy kiváló helyzet, amiben megtanulhat megállni. Amiben megtanulhatja kimondani: Rosszul döntöttem. Ezzel nő fel a felelősségéhez, és ezzel a lépéssel jut közelebb Krisztushoz.

A serdülő a szabadságára kényes. Ezért úgy mondok neki dolgokat, hogy a szabadságát lehetőleg ne sértsem. De ezt talán tágabban is érdemes meghallanunk. Ha valaki kényes valamire, akkor abba a dologba nem feltétlenül kell belemásznom, ha nem az a lényegi kérdés. Találjam meg a módját, hogy úgy adjak információt neki, hogy abba a dologba ne másszak bele.

- *Az igazságot jó időben mondd*

Férfi megy haza fáradtan a munkából. Ne a rossz hírrel fogadd, hogy a gyerek megint 1-est hozott haza. Vagy hogy a gyerek osztálykirándulására kell egy kis pluszpénz. Hanem előbb vacsorázzatok meg, azután, lehetőleg kérdésre válaszolva beszélj a dologról.

- *Jó sorrendben*

Előbb megerősítem azt, akihez beszélek, biztonságossá teszem számára a környezetet, és azután terhelem a feltehetően már terhelhető hangulatot. Tanulhatunk Jézustól. A kisázsiai gyülekezeteknek szóló üzenetek mindegyike dicsérettel kezdődik, és csak azután jön a panasz. „Az jó benned, hogy”, így kezdődik, „de az a panaszsom ellened”, így folytatja.

- *Jó bevezetéssel, jó hangsúlyokkal*

¹¹ Greg Opean, szóbeli közlés

Említettem a különböző mondat bevezetéseket. Alkalmazzuk tudatosan. Legyünk éberek arra is, hogy vajon valóban a testvérem tévesztett célt, vagy csak engem zavar az, amit csinál. Mert egészen mást kell vizsgálnia, ha az egyiket vagy ha a másikat jelentem be neki. Emlékezz arra a szűrőre is, amit a Függőségek fejezetben a mellérendelt kapcsolatokhoz javasoltam.

- *Lehetőleg többes szám első személyben hangozzék*

Ezsdrás imádsága, vagy Nehémiás bűnbánó imádsága kifejezetten jóízű példa erre. A többes szám első személyű bűnvallással részt vállalnak, közösséget vállalnak olyan bűnben, amelyet 70 évvel azelőtt ők személyesen biztosan nem követtek el: *Nagy gonoszságot követtünk el ellened, mert nem tartottuk meg azokat a parancsolatokat, rendelkezéseket és törvényeket, amelyeket szolgádnak, Mózesnek adtál.*¹²

Ellenpélda az az eset, amikor Mózes indulatosan üt a sziklára. Többes szám második személyben beszél, amivel kiemeli magát a népből Isten oldalára, és ezzel rosszul mutatja be Istent: *Hallgassatok ide, ti lázadók! Fakasszunk-e vizet nektek ebből a sziklából?*¹³

Pál apostol zsidónak zsidóvá, görögnek göröggé, törvény alattinak törvény alattivá, sőt törvényen kívülinek törvények kívülivé vált, hogy megnyerje mindezeket. Közösséget vállal mindezekkel, hogy többes szám első személyt használhasson a beszélgetések alkalmával.

Ilyen mondatok mentén hangozhat ez: Én is kegyelemre szorult ember vagyok. Ma én szólok neked, de holnap talán te figyelmeztetsz majd, hogy kisodródtam. Így vedd ezt a helyreigazítást, testvérem.

- *Ha az Ige indít*

*Emberfia! Téged ilyen őrállóvá tettelek Izráel házában. Ha igét hallasz tőlem, figyelmeztessd őket az én nevemben!*¹⁴

Sokáig, talán a legutóbbi időkig úgy olvastam ezt az igét, hogy *őrállóvá tettelek, figyelmeztessd őket az én nevemben*. Kihagytam azt a részt, hogy *ha az Ige indít*. Egy kedves testvérem figyelmeztetett rá, hogy figyelj, Péter, nem mindig kell lecsapni, ha látsz valami egyenletlenséget.

Lehet, hogy talán már meg is fogalmaztad az üzenetet. Talán az is stimmel, hogy szelíd lélekkel választottál szavakat, hangsúlyt. De Ezékielen keresztül meg kell, hogy értsük: Csak akkor, ha és amikor a Szentlélek szól, hogy mondd, csak akkor mondd.

Ennyit kívántam itt elmondani.

¹² Neh. 1,7

¹³ 4Móz. 20.10

¹⁴ 4Móz. 20.10